

Onsdagen den 25 Januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 17 och 18 samt de fem första paragraferna af protokollet för den 19 i denna månad.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr *C. W. Sjögréens* motion, N:o 1, om beviljande af ytterligare understöd för jernvägsanläggningen mellan Nässjö och Oscarshamn.

§ 3.

Föredrogs Riksdagens år 1870 församlade Revisorers berättelser:

1:o. Om verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1868;

2:o. Om granskningen af Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning; och

3:o. Om dito af de under Kommers-kollegii förvaltning eller kontroll ställda fonder och medel;

Dessa tre berättelser hänvisades till Stats-Utskottet.

4:o. Angående Riksbanken;

Hänvisades till Banko-Utskottet.

§ 4.

Föredrogs Justitie-ombudsmannens vid innevarande riksmöte afgifna embetsberättelse; och anförde härvid

Herr Gumælius: Med intresse har jag tagit kännedom om herr Justitie-ombudsmannens innehållsrika berättelse och särskildt den del deraf, som innehåller förslag, "åsyftande att förkorta ransakningstiden för häktade personer och påskynda verkställigheten af ådömda straff, på det att ej allenast fångarnes lidande icke måtte oskäligen förlängas, utan ock det allmännas kostnad för deras underhåll icke blifva större än nödigt vore", äfvensom förslaget, "att flera fångelser, än hittills brukligt varit, måtte användas till straffs verkställande," andra tankvärda förslag onämnda.

Jag vill önska dessa förslag all den framgång, de både för sitt syfte att åstadkomma besparing i statens utgifter och ännu mera för sin menliga riktning utan tvivel förtjena.

Men det må icke förvåna, om jag med intresse äfven i ett annat afseende genomgått denna berättelse, med anledning af de deri innehållna svaren på de anmärkningar, hvilka dels inom denna Kammare, dels äfven från andra håll blifvit mot Justitie-ombudsmannens embetsförvaltning framställda. För min del medgifver jag villigt, att dessa svar i åtskilligt, ja kanske i det hufvudsakliga, äro mycket tillfredsställande och egnade att belysa de saker, som blifvit anmärkta, i en sådan dager, att anmärkningarna väl må vika. Om detta också icke är förhållandet i hvarje särskild punkt, så bör jag dervid ej uppehålla mig, då tiden icke synes mig lämplig att nu ingå i någon detaljerad granskning.

Justitie-ombudsmannen anmärker att inom tidningspressen, hvilken han, ehuru i fogliga ordalag, kanske något omildt bedömer, ofta nog rörande embetsmannamissbruk och dylikt förekomma omdömen och framställningar, hvilka, äfven då de äro riktiga, hvad det faktiska beträffar, dock i allmänhet icke äro egnade att föranleda någon åtgärd från hans sida, såsom varande på bevisning blottade. Jag tror dock, och han medgifver det sjelf, att han icke aldeles borde förbise sådana framställningar, att han icke alltid förbisett dem; äfven om källan stundom är grunlig, kunna de dock mången gång förtjena att tagas vara på. Ja, jag tror, att det finnes många saker, som endast på denna väg komma fram, i hvilka ingen åklagare finnes eller vill finnas, men hvilka dock äro af beskaffenhet, att, om de komma till Justitie-ombudsmannens kännedom, de icke böra lemnas af honom obeaktade eller få gå från åtal fria på grund af, att formlig anmälan icke till Justitie-ombudsmanna-expeditionen inkommer.

Justitie-ombudsmannen erinrar redan i början af berättelsen, att anmärkningar blifvit gjorda mot, att densamma i allmänhet plägar omfatta hufvudsakligen sådana ärenden, som blifvit påbörjade under de föregående åren och först under det senaste bringats till något slut, men endast helt obetydligt vidrör dem, som under det senaste året blifvit upptagna. Han medgifver att det kunde vara riktigare, om denna redogörelse mera sysselsatte sig med hvad som under det senaste året blifvit af honom uträttadt, men han påpekar och ger giltiga skäl för de stora svårigheter, som möta en sådan förändring af berättelsen. Dock skulle jag gärna hafva önskat att redogörelsen för de under året 1870 vidtagna åtgärder varit något mindre summarisk, än den i likhet med sina föregångare befinnes vara. Det är egentligen för att få uttala denna mening, som jag begärt ordet vid remissen af denna berättelse och för att få hos Lag-Utskottet anhålla, att Utskottet ville mer än vanligt sysselsätta sig med just denna sida (118) i berättelsen, hvilken sida innehåller den egentliga redogörelsen för Justitie-ombudsmannens verksamhet under det senaste året.

Af denna sida inhemtas, att till Ombudsmannen under år 1870 inkommit 63 klagomål mot 74 under det föregående året, bland hvilka 63 ärenden "utan all åtgärd lemnats" hälften eller 32 och "efter vederbörandes hörande

hörande fått förfalla“ ungefär en tredjedel eller 20. Af den återstående sjettedelen (hvar till komma 3 från föregående år balanserade mål) hafva 2 äldre och 6 nya, eller inalles 8, föränleddt åtal, hvarjemte 1 mål öfverlemnats till Justitiekansleren, hvilket synes vara en lindrigare form för åtal, och hafva således tillsammans 9 åtal under år 1870 föränleddts af skriftliga angifvelser, hvilket gör vid pass hvarjt sjunde, mot hvarjt tionde af de hos Justitie-ombudsmannen under föregående år skriftligen angifna mål (hvar till kommer, att de utan skriftlig angivelse förordnade åtalen, fånglistmålen oräknade, år 1870 höjt sig till siffran 5, mot 1 under år 1869). Detta förhållande gifver mig ännu större anledning än under föregående år att antaga, att en närmare granskning af de mål, som efter vederbörandes hörande förfallit, och ännu mera af dem, som icke till någon åtgärd föränleddt, måste komma att ådagalägga, att ingen anmälan hos Justitie-ombudsmannen blifvit i saknad af det beaktande, den förtjenat. Men därför äro en detaljerad granskning af detta förhållande och resultatets offentliggörande ej öfverflödiga. Fastmer bör en sådan granskning ske i det viktiga embetets, för att icke säga allmänhetens intresse. Det kan nemligen ej döljas att man på många håll i landet är — låt vara utan skäl — missnöjd med att flera mål, som kommit till Justitie-ombudsmannen, misstänkas hafva lemnats utan åtgärd eller fått förfalla. Min vördsamma hemställan till Lag-utskottet är nu, att Utskottet, efter granskning af Herr Justitie-ombudsmannens verksamhet, täcktes i sin berättelse till Riksdagen rörande de förhållanden, jag här påpekat, fatta sig något utförligare än förlidet år.

Efter detta yttrande blef berättelsen hänvisad till Lag-Utskottet, dit Herr Gumælii anförande jemväl skulle öfverlemnas.

§ 5.

Till motioners afgifvande hade anmält sig:

Herr *F. A. Palander*, som afgaf motionen N:o 2, angående förändrad organisation af rikets sjöförsvär;

Herr *R. Ehrenborg*, som anförde muntligen: Jag har icke förbisett, att representationens uppmärksamhet med allt skäl är temligen absorberad af viktiga frågor inom det område, som den föregående motionärens förslag tillhörde, samt att sådana ämnen skola komma att upptaga en stor del af vår tid under innevarande riksdag och gifva densamma dess särskilda karakter. Ehuru jag därför anser, att man icke alltför mycket bör inkräkta på Riksdagens tid genom att väcka motioner i ämnen, hvilka utan skada kunna tåla ett uppskof, tager jag mig dock nu friheten att afgifva förslag i sådana ärenden, vid hvilkas uppskjutande till en kommande riksdag jag funnit särskilda betänkligheter, helst vi hafva täta påminnelser om att ett efterföljande år är för en hvar ibland oss vanskligt att med någon säkerhet påräkna.

Herr *Ehrenborg* aflemnade derefter motionen N:o 3, om skjutsskyl-
Riksd. Prot. 1871. 2 Afd. 1 Band.

dighetens skiljande från jordbruket samt med förslag till förändradt sätt för densammas utgörande.

Herr *Ehrenborg* väckte vidare följande motioner:

N:o 4, om beviljande af anslag eller lån för inlösen af erforderlig mark till Frövi-Ludvika jernväg; och

N:o 5, om underdånig hemställan till Kongl. Maj:t rörande skyldighet för lärjunge vid elementarläroverk att i viss mån bidra till lärarnes aflönande;

N:o 6, om förändrad lydelse af 14 § i arbetsordningen för Riksdagens Andra Kammare.

Herr Grafström anförde muntligen: Herr Talman! mine Herrar! För att ej behöfva uppläsa någon väsentlig del af innehållet i den motion, jag nu skall hafva äran afgifva, ber jag att få beledsaga densamma med några ord. Vid 1868 års riksdag väcktes af mig motion i ändamål att åstadkomma förändring i då gällande tulltaxas bestämmelser om tull för införsel af vissa apoteksvaror. Motionen remitterades till Bevillningsutskottet, som i sitt till Riksdagen afgifna betänkande N:o 4 förordade de i motionen begärda förändringar. Vid frågans behandling den 4 Mars nämnda år i båda kamrarne blef Utskottets betänkande rörande nedsättning i tullen för apoteksvaror icke bifallet. Denna utgång berodde, enligt min uppfattning, derpå att man vid frågans bedömande oriktigt ansåg densamma beröra apoteksprivilegierna. Jag har trots mig böra nu ånyo väcka samma motion, synnerligast af den anledning att vi numera erhållit en ny farmakopé, hvilkens bestämmelser stå i strid med nu gällande tulltaxa uti ifrågavarande hänseende, och får jag alltså äran föreslå följande;

Och afgaf derpå motionen N:o 7, om vissa förändringar i nu gällande tulltaxa.

Vidare afgåfvos motioner af:

C. F. Tenger, N:o 8, om eftergift af Kronans rätt till dana-arf efter åtskilliga inom Westerviks samhälle aflidna personer;

Herr *O. B. Olsson*:

N:o 9, om förändrad lydelse af 26 kap. 4 § byggningsbalken rörande byggande och underhåll af tingshus och häradstängelse; och

N:o 10, om upphörande af de i bankoreglementets 137 § omförmälda välgörenhetsbidrag;

Herr *Westerdal*, N:o 11, om ändring af 14 § 1 mom. i Kongl. förordningen den 21 Maj 1869, angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade drycker;

Herr *Appeltofft*, N:o 12, om förhöjning i tullsatserna å kaffe, socker och tobak samt åsättande af tull å råg- och hvetemjöl.

Herr *Sven Nilsson* i Efveröd:

N:o 13, om begränsning af maximum för den kommunala röströten å landet till högst en tjugonedel af kommunens hela röstetal; och

N:o 14, med hemställan att Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade stadganden angående deltagande i byggnad och underhåll af tingshus och häradstängelse.

Herr Hierta anförde muntligen: Herr Talman! mine Herrar! Då jag nu går att väcka en motion om införande af notariatsinrättning vid underdomstolarne på landet, anser jag mig tillika böra nämna, det denna motion är utarbetad af en lagfaren man, som varit ledamot af flere utaf de forna ständsriksdagarne, men nu icke längre har säte inom representationen. Jag anhåller att få å den nämnde författarens vägnar framföra motionen och att få ur densamma uppläsa hufvudpunkterna:

Härefter afgaf Herr *Hierta* motionen, N:o 15, om inrättande af notariatsbefattningar vid domstolarne å landet samt om skyldigheten för dessa domstolar att oftare än nu sker hålla sammanträden.

Ytterligare anmälde motioner af

Herr *Ola Andersson*, N:o 16, om ändring af de i Kongl. stadgan angående folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842 bestämda grunder för utgörandet af folkskolelärares afföning;

Herr *Lundqvist*, N:o 17, om underdånig hemställan till Kongl. Maj:t angående förenkling i ärendenas behandling och expeditionssätt hos embetsverk och myndigheter;

Herr *Sven Brodin*, N:o 18, om efterskänkande af den klandertalan, som å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar blifvit anställd mot ett af Emma Ulrika Welin upprättadt testamente;

Herr *Hjelm*, N:o 19, om underdånig hemställan till Kongl. Maj:t rörande erforderliga föreskrifters meddelande om sättet för tillvägbringande af konventioner angående klockares löneförmåner;

Herr *Uhr*, N:o 20, om sådana ändringar i gällande kyrkolag, att underlåtenhet att begagna dop och nattvard icke må medföra förlust eller hinder i verldsligt afseende;

Herr *Östman*, N:o 21, om förhöjning till 120,000 R:dr af anslaget för vattenaftappningar och myrutdikningar i de norra provinserna.

Herr *Törnfeldt*, N:o 22, med förslag till åtgärder med afseende å landförsvarets omorganisation.

Alla här ofvan uppräknade motioner bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag angående de under §§ 2--4 här ofvan oförmälda beslut.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

In fidem

H. Husberg.